Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Lilui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

על גבי חרס מותר ורבה אמר על גבי חרס נמי אסור משום דקא מוליד ריחא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו *סחופי כסא אשיראי ביומא טבא אסור מ"ט משום דקמוליד ריחא ומ"ש ממוללו ומריח בו וקוטמו ומריח בו התם ריחא מיהא איתא ואוסופי הוא דקא מוסיף ריחא הכא אולודי הוא דקמוליד ריחא רבא אמר על גבי גחלת נמי מותר מידי דהוה אבשרא אגומרי דרש רב גביהא מבי כתיל אפתחא דבי ריש גלותא קטורא שרי א"ל אמימר מאי קטורא אי *קטורא בידי מעשה אומן הוא ואי לעשן אסור דהא קא מכבה אמר ליה רב אשי לעולם לעשן *מידי דהוה אבשרא אגומרי איכא דאמרי א"ל אמימר מאי קטורא אי קטורא בידי מעשה אומן הוא אי לעשן אסור דקא מוליד ריחא אמר רב אשי אנא אמריתה נהליה ומשמיה דגברא רבה אמריתה נהליה לעולם לעשן ומידי דהוה אבשרא אגומרי: ועושין גדי מקולס: תניא רבי יוסי אומר *תודוס איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדי מקולס בלילי פסחים שלחו ליה אלמלא תודוס אתה גוזרנו עליך נדוי שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ קדשים סלקא דעתך אלא אימא כעין קדשים: **מתני'** *שלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרים *פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה ומקרדין את הבהמה ביו"ט ושוחקין את הפלפלין ברחים שלהן *רבי יהודה אומר אין מקרדין את הבהמה ביום טוב מפני שעושה חבורה *אבל מקרצפין וחכמים אומרים אין מקרדין אף לא מקרצפין: **גמ'** *למימרא דר' אלעזר בן עזריה חדא פרה הויא ליה והאמר רב ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב תליסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא תנא לא שלו היתה אלא של שכנתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו: ומקרדין את הבהמה ביו"ט: תנו רבנן *איזהו קירוד ואיזהו קרצוף קירוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה *וג' מחלוקות בדבר רבי יהודה סבר *דבר שאינו מתכוין אסור מיהו קירוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה ולא גזרינן קרצוף אטו קירוד ורבנן סברי נמי כר' יהודה דבר שאינו מתכוין אסור וגזרינן קרצוף אטו קירוד ור' אלעזר בן עזריה סבר לה כר' שמעון דאמר *דבר שאינו מתכוין מותר ובין קירוד ובין קרצוף שרי אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל ואמרי לה אמר רב נחמן להודיה הלכה כר' שמעון שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כר' יהודה שהרי חכמים מודים לו א"ל אנא כר' שמעון ס"ל ועוד שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו:

מתני'

*) [ועי' תוס' שבת כג: ד"ה כוס וכו' ותוס' שם של גליון]

על גבי חרס · שהסיק: מותר · דליכא כבוי וליכא הבערה נמי ע"י שוטי היא כלאחר יד וליכא איסורא דאורייתא: דקמוליד ריחא · שנכנס בחרס שלא היה בו ריח ואסור מדרבנן שהמוליד דבר חדש קרוב הוא לעושה מלאכה חדשה: סחופי כסא אשיראי · לכפות כוס מבושם על השיראים של מלבוש לתתנים בהן ריח הבושם שבכוס: אסור · דקא מוליד ריח בבגדים: מאי שנא ממוללו ומריח בו · דתנן (*במסילין) גבי עלי בשמים מוללו בין אצבעותיו כדי להוציא ריחו או קוטמו שיהא מקום הקטימה לח וטעון ריח ובתלושין קמיירי: רבא אמר על גבי גחלת נמי מותר · כשמואל דאוכל נפש הוא שמעשן פירות זה ושוה לכל נפש ואי משום כבוי והבערה ואולודי ריחא מידי דהוה אבשרא אגומרי דאיכא כל הני ושרי: קטורא שרי · כן דרש להם ולא פירש דבריו: אי קטורא בידי · שטוחין לבתי שוקים ולבתי ידים של חלוקי הנשים שמקמטין אותן על עץ חלק או על אגודה של קשים וקורין אופרונצליי"ר מעשה אומן הוא ואסור וקטורא לשון קשר: ואי קטורא · לשון קטור הסמבן דהיינו לעשן: אסור משום דמוליד ריח · והכי דריש דשרי: כבשרא אגומרי · מוליד נמי ריח בפחמין: אלמלא תודוס אתה · אדם גדול ונכבד: קדשים סלקא דעתך · מאי קרוב להאכיל קדשים איכא הואיל ויכולין להיות קדשים ואין אדם מקדישן: אימא כעין קדשים · והכי שלחו ליה שאתה מאכיל את ישראל כעין קדשים והרואה אומר הוקדשו לפסח: **מתני'** פרתו יוצאה · בשבת: ברצועה שבין קרניה · לנוי ולאמור רבנן משאוי הוא ולאו תכשיט לה: ומקרדין · אשטריליי"ר במגררת של ברזל שיניה דקים ואע"ג דעביד חבורה: ברחים שלהן · כעין אותם שלנו: מקרצפים · במגררת של עץ שיניה גסות ואין עושה חבורה: **גמ'** במאי קא מיפלגי · סוגיא לא גרסי' וה"ג ושלש מחלוקות בדבר ר' יהודה סבר דבר שאין מתכוין אסור מיהו קירוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה ולא גזרינן קרצוף אטו קירוד ורבנן סברי לה כרבי יהודה דאמר דבר שאינו מתכוין אסור וגזרינן קרצוף אטו קירוד ור' אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין מתכוין מותר ופירש ר' יהודה סבר חבורה אע"פ שאין מתכוין לה אסור מיהו קך חששא בקרוד איכא הלכך אין מקרדין אבל בקרצוף ליכא למיחש משום חבורה: ורבנן סברי נמי כר' יהודה לדבר שאין מתכוין אסור · ואין מקרדין ומחמירי מיניה דגזרי קרצוף אטו קירוד: ור' אלעזר סבר · הואיל ואין מתכוין לחבורה אף על גב דזמנין דמתרמי שרי הלכך אפי' קירוד שרי: הלכה כר' שמעון · דאמר (שבת כב. מו:) גורר אדם מטה כסא וספסל לדבר שאינו מתכוין מותר:

מתני'

על גבי חרס מותר · פי' רש"י משום שאין כאן כבוי ולאו משום הבערה הוי הבערה כלאחר יד ושרי לעשותה ביום טוב והר"ר יצחק פירש דאפילו הוי הבערה כדרכה ומ"מ שרי דקסבר דהבערה שלא לצורך שרי לעשותה ביום טוב וכן משמע בירושלמי [דמסילין] מהו להדליק נר של בטלה ביום טוב ר' יוסי אסר ורבנן שרו והטעם מאן דאסר סבר דהבערה לחלק יצאת והוי מלאכה ואסור לעשותה בי"ט ומאן דשרי סבר דללאו יצאת (א) והבערה שלא לצורך מותר לעשותה בי"ט ולא הוי אב מלאכה ומיהו התם קאמר לא הא אסור ולא הא שרי ומאן יש ליזהר מלעשות הבערה שלא לצורך כדקאמרינן בירושלמי לא תאסור ולא תשרי ומכל מקום על גבי גחלת אסור לפי שיש כבוי עם הבערה דלכולי עלמא האי לא שרי הואיל דאין זה דבר השוה לכל נפש ואפי' למאן דשרי הבערה שלא לצורך כלל בירושלמי היינו לפי שיש פעמים לצורך אוכל נפש אבל כבוי דלשלם אינו לצורך הקון אוכל נפש ולאי אסור לכולי עלמא בי"ט ורבא דשרי אף על גבי גחלת היינו משום דחשיב ליה דבר השוה לכל נפש דאז הוו עשירים צריכין כן לכך:

תליסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה וכו' · ותימה והא ר' אלעזר בן עזריה היה לאחר חורבן הבית טובא דהא רבן גמליאל היה נשיא קודם ר' אלעזר בן עזריה ורבן גמליאל היה לאחר חורבן הבית דהא רבן יוחנן בן זכאי היה עושה תקנות מיד לאחר חורבן הבית משום דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא כדאמר משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי ואח"כ רבן גמליאל ואחר כך ר' אלעזר ור' אלעזר לא היה כי אם בן שמנה עשרה שנה כשהיה נשיא וכשילותו לאחר חורבן ואמרינן בבכורות (דף נג.) דלאחר חורבן נתבטל כל מעשר בהמה ויש לומר דלא נתבטל לגמרי כי אם לאחר זמן אי נמי אפטרופוס של רבי אלעזר בן עזריה שהיה בימי הבית היה מעשר אי נמי לאו דוקא מעשר אלא שהיה טמן למלך בכל שנה העשירים(*):

ושלש מחלוקות בדבר מר סבר גזרינן קרצוף וכו' · פירש ר"י דהלכה כר' שמעון שמתיר ודוקא במגררת של עץ דאין עושה חבורה אבל במגררת שלנו שהן של ברזל ל"ע מודו דאסור דפסיק רישיה ולא ימות הוא שמולם שערות:

מסוס

◆

רבינו חננאל

ר' ירמיה אמר ע"ג חרס מותר רבה ורב יוסף אמרי אפילו ע"ג חרס אסור משום דמוליד ריחא וכן סחופי כסא אשיראי ואקשינן עלייהו מ"ש מהדס דתניא מוללו ומריח בו קוטמו ומריח בו ופרקינן גבי הדס ריחא מיהא איתא ואוסופי מוסיף עליה הכא מוליד ריחא · רבא אמר ע"ג גחלת לעשן פירות מותר מידי דהוה אבשרא ע"ג גחלים שאע"פ שמתחלתו מכבה ומוסף מבעיר שרי · דרש רב גביהא קיטורא שרי · ואמר אמימר אי קיטורא בידי מעשה אומן הוא ואסור אי לעשן פירות הא מוליד ריחא ואסור. ואסיקנא אמר רב אשי אנא אמריתה ניהליה לרב גביהא ומשמא דגברא רבא אמריתה ניהליה והוא רבא דאמר לעשן שרי מידי דהוה בישרא אגומרי. ומסקנא דשמעתא לגמר את הבית ר"ש מתיר וחכמים אוסרין וקי"ל כחכמים ולקשות פטמר להריח ולגמר כלים לא איתפרש דשרי והלכתא בכולהו אסור בר מעישון הפירות שהוא מותר. ועושין גדי מקולס בלילי פסחים וחכמים אוסרין: ירושלמי תנא אי זהו גדי מקולס כולו צלי ראשו על כרעיו ועל קרבו מקצתו שלוק מקצתו צלי או מבושל אין זה גדי מקולס לילי י"ט של פסח עושין גדי מקולס לילי עצרת ולילי סכות עושין גדי מקולס. תודוס איש רומי הנהיג את ישראל לאכול גדי מקולס לילי פסחים. שלחו לו חכמים אילולי לאו תודוס אתה גזרנו עליך נידוי: תוספתא שהיו קורין אותן פסחים ואמרו לו שמאכיל לישראל כעין קדשים בחוץ בר נידוי הוא: [מתני'] ג' דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אוסרין פרתו [illegible] אפי' להמשך בה חכמים [illegible] אסור מבינותינו אמר רב יוסי [illegible] בירו לפרות ולא פרות קלקלה [illegible] וג' מחלוקות בדבר ת"ק [illegible] ואמרי אין מקרדין אף לא מקרצפין

עין משפט נר מצוה

צב א מיי' פ"ד מהל' יו"ט הל' ו טוש"ע א"ח סי' תקיא סעיף ד בהג"ה:

צג ב מיי' שם טוש"ע שם:

צד ג מיי' פ"ח מהל' יו"ט הל' יד טוש"ע א"ח סי' תקעו סעיף ה וסי' תקמא סעיף ג:

צה ד מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה טו סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תקכז סעיף א:

צו ה מיי' שם פ"ג הל' יג טוש"ע א"ח סי' תקכ סעיף א:

צז ו מיי' פ"א מהל' שבת הלכה ה סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שלז סעיף א:

מסורת הש"ס

[לקמן במשנה דף לג:]

[מ"ק יג: ע"ש תוס' ד"ה קטורי דגרסי בידי בר"ש]

[שבת קלט.]

פסחים נג. ברכות יט. [תוספ' פ"ב פ"ט]

עדיות פ"ג מ"ב

שבת נד:

[פסחים יא:]

שבת נג:

[פסחים יא: תוספ' פ"ב]

[סוכה סג. וש"נ שבת מא: וש"נ]

[שם וש"נ]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה על גבי וכו' ומאן דשרי סבר דללאו:

יתה ולא הוי אב מלאכה והכא שלא לצורך מותר לעשות ביום טוב ומיהו : היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה : ירושלמי רב ושמואל דאמרי תרוייהו [illegible]

[illegible]

גליון הש"ס [illegible]